

Խ Մ Բ Ա Գ Ր Ա Կ Ա Ն

ԱՄԱՆՈՐ ԵՎ Ս. ԾՆՈՒՆԴ

մանորի և Քրիստոսի հրաշափառ Ս. Մենդյան տոների խորհուրդը մի անգամ ևս իր վրա է բեռնում Բրիստոնյա աշխարհի և ողջ մարդկության խորը ուշադրությունը: Այս սրբազան օրերին, նորից աշխարհով մեկ հոշակվում են Բրիստոնեական կրոնի խաղաղության և համերաշխության վեհ պատգամները, պատգամներ, որոնց այնքան կարիքն ունեն աշխարհն ու մարդկությունը, Քրիստոսի ծննդից այնքան դարեր հետո:

Մի տարի ևս անցավ մարդկության կյանքից՝ պատմության գիրկը:

Ամեն անգամ հրաժեշտ տալով մեռնող կամ բերացիկ տալիս և ողջունելով նորը, մարդիկ սրտագին սովորություն են ունեցել խորհրդածել զեր մի պահ ԺԱՄԱՆԱԿԻ և ԿՅԱՆՔԻ մասին, հանրագումարի բերել իրենց երազանքներն ու հույսերը, բռնաշան աշխատանքները, կյանքում ձեռք բերած հաջողություններն ու կրած հուսախաբությունները:

Նոր տարի է: Երկրագնդի բոլոր անկյուններում, աշխարհի բոլոր ժողովուրդները, հավաքված ամանորի ավանդական սեղանների շուրջ, նոր հույսերով, նոր երազներով, գալիքի նկատմամբ վառ և անբեկանելի հավատով են դիմավորում նոր տարին:

1955 թվականն է արդեն: Կյանքի մատչանում մի նոր, սպիտակ էջ ևս ավելացավ: Կանգնել ենք նոր կյանքի, նոր գործունեության, նոր հեռավորությունների առաջ, որոնք մեզանից պահանջում են ուժերի ավելի

լի մեծ լարում, զոհողություններ, կորույ, հավատ, հույս, իրագործելու համար ազգերի և ժողովուրդների համերաշխության, երջանկության, բարօրության աստվածային պատգամները:

Նոր տարի է: Նոր օր, նոր կյանք է սկսվել աշխարհի վրա. ողջ երկրագնդի մարդկությանը սրտառույ բաղձանքն ու լավագույն բարեմադրությունն այն է, որ 1955 թվականը լինի կայուն խաղաղության տարի, «մարդկանց միջև հանդուրժանք» տարի, «երկրի վրա խաղաղության» տարի, ըստ Ս. Մենդյան վեհ պատգամների:

Անցնող 1954 թվականը Բիշ հաջողություններ չի բերել ամբողջ աշխարհում խաղաղության մեծ գործի հաղթանակին, ժողովուրդների եղբայրական համագործակցության վսեմ ջանքերին: Իզուր չի անցել 1954 թվականն էլ մարդկության պատմության մեջ:

Աշխարհի Բրիստոնյա և ոչ Բրիստոնյա ժողովուրդները, սակայն, այս սրբազան պահին, հին, մեռնող, և նոր ծնվող տարվա միջև, է՛լ ավելի վառ հույսերով, է՛լ ավելի վառ հավատով են դիմավորում 1955 թվականը, այն պայծառ ու սրտառույ լավատեսության, որ այդ նոր տարեթիվը կլինի աշխարհում մարդկանց միջև հանդուրժանք և երկրի վրա խաղաղության պատմական տարի: Խաղաղության գործը, ազգերի և ժողովուրդների համագործակցության գործը արդար և նվիրական գործ է, որովհետև այն աստվածային գործ է: Մենայուն խաղաղու-

բյուրեր դարերով հույսն է եղել մարդկության: Եվ խաղաղությունը, այսօր մանավանդ, հանապազօրյա հացի, ջրի չափ անհրաժեշտ է մարդկության, աշխարհին: «Պտուղ արդարությունն խաղաղությունը սերմանի այնոցիկ, որ անեն զխաղաղություն» (Փոլոք Ֆակովբայ, Գ 18):

Այսօր, ավելի քան երբեք, Բրիտանիայ և ոչ Բրիտանիայ աշխարհը կարիքն ունի տևական խաղաղության, համերաշխության, փոխադարձ հասկացողության: Հավատալու ու աշխատավոր մարդկությունը չի ցանկանում Աստուծու բարիքներով հարուստ այս աշխարհը վերածել ողբի, վշտի, արցունքի հովտի և աստվածային խաղաղությունը խեղդել նոր պատերազմների կրակի և բռնությունի մեջ:

Ահա քե ինչու, այսօր մանավանդ, ժողովուրդները իրենց սեփական կյանքով և արյունով պատրաստ են փոխելու ընդմիջ պատերազմների արյունոտ հանապարհ: Բովանդակ ֆաղափակիչը աշխարհը, արևելում քե արևմուտքում, հյուսիսում քե հարավում, խորապես մտահոգված է այսօր մարդկության բախտով, խաղաղության բախտով, որովհետև, հակառակ Աստուծու կամքին, հակառակ ժողովուրդների, կրոնների խաղաղասիրական ձգտումներին, ջանքերին, հոգեկան հավասարակշռությունը կորցրած մի խումբ մարդիկ նոր դավեր են նյութում խաղաղության դեմ, ժողովուրդների եղբայրության, խաղաղ ու համերաշխ համագործակցության դեմ, և նոր, ավելի անհրկու, ժողովրդական մասսայական ոչնչացման զենքեր են դարբնում ու հիվանդագին մոլուցքով նախապատրաստվում են նոր և ավելի անավոր, անլուր ոհմիրների մեջ բաղելու այն լավագույնն ու գեղեցիկը, ինչ ստեղծվել է սերունդների աշխատանքով, հանճարով, պայքարով:

«Տե՛ր տեսցէ և այց արացցէ»:

Այս ամենը ոհմիր է մարդկության վեհ և եվրոպական իդեալների դեմ, մարդկության կոչման դեմ, ֆաղափակրթության դեմ:

Ահա քե ինչու այնքան մխիթարական ու ոգևորիչ է տեսնել, որ աշխարհի ողջ մարդկությունը, բարի կամքի տեր միլիոնավոր հավատացյալ և աշխատավոր մարդիկ, բնաճիճի հայրեր և մայրեր, կուլտուրայի, արվեստի մշակներ, կրոնական տարբեր դավանանքների տեր բարի հոգևորականներ, դեմ են պատերազմին և իրենց ջանքերը միավորել են ազնիվ պայքարում, հանուն խաղաղության վերջնական հաղթանակի, և համատեղ ջանքերով աշխատում են չեզոքացնելու աշխարհում «ուժի ֆաղափականությունը» և հուշակելու արդարության, ի-

րավունքի, ժողովուրդների ազգային վեհիրավության, իրավահավասարության ֆաղափականությունը:

«ԵՐԱՆԻ՝ ԵՄԱՂԱՂԱՐԱՐԱՅ, ԶԻ ՆՈՔԱ ՈՐԴԻՔ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԿՈՉԵՍՅՈՒՆ»:

Այսպիսի սրտագին զգացմունքներով և Բրիտանիայի վառ հավատով է դիմավորում հաս հայ ժողովուրդը իր նոր տարին և իր սիրելի Փրկչի հաշտափառ Ս. Մենդյան տոներ, քե՛ Մայր Հայրենիքում և քե՛ Սփյուռնում:

Աղաթե, հայ ժողովրդի համար էլ բոլորվեց հավատով, հույսով, աշխատանքով և պայքարով հարուստ ևս մի տարի:

Հայ ժողովուրդը իր Հայրենիքում նոր տարին դիմավորում է արդար հպարտությամբ, ստեղծագործ ու խաղաղ աշխատանքի պայմաններում, մշակույթի, տնտեսության անընդհատ անման պայմաններում: 1954 թվականը հայ ժողովրդին բերեց նոր հաջողություններ, նոր նվաճումներ՝ աշխատանքի բոլոր բնագավառներում: Չեղբ բերված այդ նոր նվաճումներն ավելի ևս ամրապնդում են մեր երկրի, մեր ժողովրդի, մեր Հայրենիքի հզորությունը: Բարի սերմնացանի նման, երգով ու ապագայի վառ հույսերով ցանում է հայ ժողովուրդը, Տերը անեցնում է բերքը քստ ավետարանի վկայության՝ «ընդ միոյ երեսուն, ընդ միոյ վարսուն և ընդ միոյ հարիւր»:

Անցնող ամեն մի նոր տարի գոհունակությամբ և հայրենասիրական հպարտությամբ է լցնում յուրաքանչյուր հայ մարդու սիրտը, որովհետև օրերի հետ անում ու հարստանում է հայ ժողովուրդը և՛ քանակով, և՛ որակով, և տարեցտարի ավելի՝ գեղեցիկ, ավելի՝ հզոր է դառնում մեր պանծալի Հայրենիքը:

Ազգային-եկեղեցական տեսակետից անցնող տարին սակայն հայ հավատացյալ ժողովրդի համար եղավ համազգային տրամության և սուգի տարի: Մայիս ամսում Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին կորցրեց իր մեծանուն և մեծագործ Հայրապետին, իր սիրելի Հորը և անձնդիր Հովհաննեսին՝ Նորին Ս. Օծոբյուն Տ. Տ. Գեորգ Զ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

Հայ ազգային-եկեղեցական կյանքի մի մեծ ու անկրկնելի, իմացական ու բարոյական հազվագյուտ ծիրերով հարուստ անձնավորություն ընկալ ու գնա՛ց հավերժի գիրկը, մեռնող տարվա հետ միասին... Սուգի մեջ է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինը, սուգի մեջ է Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցին, որովհետև «այդ մեծ անկալ յիւրայէլ»:

Երանաշնորհ հայրենասեր մեծ Հայրապետի մահը խորը սուգի, տրամության մատ-

նեց ողջ հայ հավատացյալ ժողովրդին: Բայց համազգային սուգի այդ օրերին ևս դրսևորվեց հայ ժողովրդի հավատի մեծությունն ու խորությունը, մեր ազգային-եկեղեցական կոտ միասնությունը, հայ հավատացյալ ժողովրդի համախմբվածությունը Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի շուրջը, իր սիրելի Հայրենիքի շուրջը, այն պայծառ գիտակցությամբ, որ եթե չկա ԳԱՀԱԿԱԼԸ, սակայն կանգուն է ԳԱՀԸ, կանգուն է Ամենայն Հայոց Հայրապետությունը, որը «եղել է հայի զգայուն սիրտը... հայի ստեղծող միտքը, ու վեհ գաղափարների մի փունջ, որ հյուսվել է հայոց մեծ հայրապետների ձեռքով... Ամենայն Հայոց Հայրապետությունը անձ չէ, այլ հայրապետական գաղափարի մարմնացումը»: Հայ ժողովրդի և Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու «միության արտահայտությունն է Ամենայն Հայոց Հայրապետությունը»:

Ահա քե ինչու Ս. ԷՋՄԻԱՄԻՆՆ ՈՒ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆԸ, քե՛ իր ուրախության, քե՛ իր տրամության օրերին, ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԱՄԱՐ ՀԱՆԴԻՍԱՑՆԸ Է ՍԶԳԱՅԻՆ-ԵԿԵԼԵՑԱԿԱՆ ԱՆՔԱԿՑՆԻ ՄԻԱՍՆՈՒԹՅԱՆ, ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՄԻԱՍՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՍՐՏԱՌՈՒՉ ԽՈՐՀՐԴԱՆՇԱՆԸ:

Նոր տարվա և Ս. Ծննդյան այս խորհրդավոր օրերին, հայ հավատացյալ ժողովրդի

սրտեռանդն ու անկեղծ աղոթքն այն է, որ շուտով սուգի սև փողը վերանա Հայրապետական Աթոռի վրայից և հայ ժողովրդի սգակիր սրտից, որպեսզի նորից ուրախանա և պայծառանա այրիացյալ Մայր Աթոռը, որպեսզի միշտ պայծառ ու լուսավոր լինի հայ երկնակամարի վրա և հայ հավատավոր սրտերում՝ Լուսավորչի անմար և միշտ պրլպրլացող կանթեղը:

Բովանդակ հայ հավատացյալ ժողովրդի սրտագին մաղրախեն այն է, որ 1955 տարեթիվը լինի Հայաստանյայց Առաքելական եկեղեցու համար հոգևոր զարթոնքի, ազգային-եկեղեցական կոտ միասնության և կազմակերպվածության նիշատակելի և արդյունավետ տարի, ի փառս Աստուծո և ի մխիթարություն հայ ժողովրդի:

Մաղթենք, որ մանկացյալ Տերը, իր սուրբ և հրաշափառ Ծննդյան տոնի առթիվ, սիրո և խաղաղության ոգի ներշնչի մարդկության և պետություններին, որպեսզի աշխարհում համերաշխություն և համագործակցություն իշխեն, որպեսզի մարդկությունը, կրոններն ու ժողովուրդները խաղաղ ու երջանիկ ապրեն:

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՎ Ս. ԾՆՈՒՆԻ, ՔՐԻՍՏՈՆՅԱՆ ՀԱՅ ՀԱՎԱՏԱՑՅԱԼ ԵՂՐԱՅՐՆԵՐ ԵՎ ՔՈՒՅՐԵՐ:

